
IRAK'TA ÇOCUK GELİN MEŞRULAŞIYOR

Ali Kenan

16.03.2014

Sabah 16.03.2014

Irakta kız çocuklarının dokuz yaşından itibaren evlendirilebilmelerini meşru kılacak yasa tasarısı şiddetli tartışmalara yol açtı.

Irak'ta dokuz yaşındaki kız çocuklarının evlendirilmesini meşrulaştıracak Şiilere özgü yasa tasarısı yoğun tartışmalara neden oldu. Şiilik'te altıncı imam olan Cafer Sadık'ın öğretilerini esas alan tasarısı, yasalaşması durumunda ülkede çoğunluğu oluşturan Şiiler için geçerli olacak.

Tasarı, evlenme yaşı için bir alt sınır getirmese de boşanmayla ilgili kanun maddesinde Hicrî takvime göre dokuz yaşına ulaşmış kızların boşanma süreciyle ilgili kurallar belirleniyor. Ve bu yaş kız çocuğunun erginliğe ulaştığı yaş olarak kabul ediliyor. Hicrî takvim, miladî takvimden 10-11 gün kısa olduğu için, bu 8 yıl 8 aya denk geliyor. Yasa tasarısı babayı, evlilik teklifini kabul ya da ret edebilecek tek kişi konumuna da getiriyor, anneye söz hakkı tanınmıyor.

EVLİLİK İÇİ TECAVÜZE YEŞİL IŞIK

Yeni yasa tasarısı evlilik içinde tecavüzü de meşrulaştırıyor. Kadının rızası olmasa da erkeğin istediği zaman eşiyle cinsel ilişkiye girmesi hak sayılıyor. Yasa tasarısına göre, kadının evden çıkmak için de kocasından izin alması gerekiyor.

Mevcut yasa uyarınca Irak'ta ebeveyn onayı olmadan evlenebilme yaşı 18. Ailenin onayı olması durumunda 15 yaşında da evlenilebiliyor.

Irak Adalet Bakanlığı geçen yılın sonlarında yasa tasarısını Bakanlar Kurulu'na sunmuş, Bakanlar Kurulu yoğun tepkilere rağmen tasarıyı geçen ay onaylamıştı.

EVLENME YAŞI ZATEN DÜŞÜYOR

Irak hükümetinin yaptırdığı istatistikler, evlenme yaşının zaten giderek düştüğünü ortaya koyuyor. İstatistiklere göre Irak'ta 2011'de yapılan evliliklerin yaklaşık yüzde 25'inde eşlerden biri 18 yaşın altında. Bu oran 2001 yılında yüzde 21, 1997 yılında yüzde 15 olarak kaydedilmişti.

Başkent Bağdat'da iki haftadır Şiilerin de katıldığı çok sayıda protesto gösterisi düzenlendi. Buna

tepki olarak cuma günü koyu dinci kadınlar da Nasiriye kentinde tasarı lehine gösteri düzenledi.

Irak'ın Şii Adalet Bakanı Hasan eş-Şemri yasa tasarısına yönelik eleştirileri geri çevirerek yasanın Iraklı kadınların geçen yıllarda karşı karşıya kaldığı adaletsizlikleri sona erdireceğini, yasal sistem dışındaki gayrimeşru çocuk evliliklerini engellemeye yardımcı olacağını savundu.

'İNSANLIĞA KARŞI SUÇ'

İnsan hakları örgütleri ise tasarıya tepkili. İnsan Hakları İzleme Örgütü Irak hükümetine yasa tasarısını geri çekmesi çağrısında bulundu. Iraklı insan hakları aktivisti Hana Edver, reşit olmayan kız çocuklarının evlendirildiklerinde yaşadıkları fiziksel ve psikolojik acıya dikkat çekerek yasa tasarısını 'insanlık ve çocukluğa karşı işlenmiş bir suç' olarak nitelendirdi.

Tasarının yasalaşması için parlamentonun onayını alması gerekiyor. Ancak konunun 30 Nisan'daki meclis seçimleri öncesinde parlamento gündemine gelmesi beklenmiyor. Siyasî gözlemciler, üçüncü kez başbakanlığa oynaması beklenen Nuri Maliki'nin bu tasarıyı seçim kampanyası malzemesi olarak kullanıyor olabileceğine dikkat çekiyor.

Irak'ta çoğunluğu oluşturan Şiilere özgü farklı yasa çıkarma amacı taşıyan bu önlem, ülkede Şii ve Sünniler arasındaki uçurumu daha da derinleştirme tehlikesi taşıyor. Sünni kadın milletvekili Likaa Vardi, Caferi yasa tasarısının sadece Şiiler için mahkemeler kurulmasının yolunu açacağını ve diğer mezhepleri de kendi mahkemelerini kurmak zorunda bırakacağını belirterek bunun Irak halkı içindeki bölünmeyi daha da derinleştireceği uyarısında bulundu.

Kaynak/Source: